

FRANZ KAFKA

(1883–1924)

- narozen 3. července 1883, Praha
- zemřel 3. června 1924, Kierling
- Kafka mýtus X Kafka v realitě

Rodina a život

- Nejstarší z 6 dětí (dva bratři a tři sestry).
- Narozen v židovské rodině (střední třída).
- Studoval právo na univerzitě, později se právem také zabýval.
- Psal ve volném čase. (1912 *Rozjímání*)

Sestry

Valli, Elli, Ottla

Franz, Valli (nalevo) Elli (ve středu)

Gabriella (Elli)

1889-1941

Valerie (Valli)

1890-1942

Ottilia (Ottla)

1892-1943

Kafka a Ottla, 1914

Život

- Podzim 1912 se setkává s Felice Bauerovou s níž se také zasnoubí (2x).
- 1917 končí vztah a začínají potíže s tuberkulózou.
- 1922 odchází do důchodu.
- 1919 krátké zasnoubení s Julií Wohryzek a dále vztah s Milenou Polákovou.
- Kafkův zdravotní stav se zhoršuje, střídá řadu klinik a sanatorií v okolí Vídně a nakonec umírá 3. června 1924.

Altstädter Deutschen Staatsgymnasium

Po vzoru německé elity v Praze posílal Kafku tatínek výhradně na německé školy.

Tvorba

Krátké povídky (Rozjímání, Ortel, Venkovský lékař, V karném táboře, Umělec v hladovění, Popis jednoho zápasu, Proměna)

Romány:

Proces (1925)

Amerika (1927)

Zámek (1922)

Dílo

- Během života publikoval 7 menších děl.
- Tři nedokončené novely a velké množství poznámek a diářů jež publikoval Max Brod.

Kafka jako kulturní ikona

Konstruovaná na základě těchto záznamů. (až sebeanalytická posedlost)

Kafka jako morbidní samotář a utrápený autor.

Podobně jako Byron pro 19. století. („kafkovský“ – „byronský“.)

Jeho život spojuje s jeho literární tvorbou nespočet bodů, avšak jeho tvorba přesahuje jeho situaci.

Dopis otci

Umíš se také smát mimořádně

FRANZ KAFKA

krásným, tichým smíchem.

DOPIS OTCI

Ich war ja schon niedergedrückt

BRIEF

durch Deine blosse Körperlichkeit.

AN DEN VATER

Poskytuje náhled právě do procesu jeho reflexe.

Popisuje snad nejvýznamnější konflikt Kafkova života – vztah s jeho otcem.

Hermann Kafka

- Sám se vypracoval z extrémní chudoby.
- Julie Löwy
- Velká očekávání– Bruno.

Rodiče

Hermann Kafka

1852-1931

Julie Löwy

1856-1934

Hermann Kafka

„Pro mě jsi získal tu tajemnou kvalitu ovládanou všemi tyrany jejichž práva jsou založena na jejich osobě ne na jejich ideálech. Alespoň tak se mi to zdá.“

„Kvůli tobě jsem ztratil sebevědomí a získal nepřekonatelný pocit viny.“

- Manželství jako prostředek nezávislosti.
- Zároveň problém – následování ve šlépějích otce, pocit nedostatečnosti.
- Profese jako další prostředek nezávislosti, ovšem studium si nemůže užívat, vzhledem k pocitu viny a nedostatku sebevědomí.

Profesní život

- Před dokončením studií spolupracoval s místním notářem při draftování úředních písemností
- Také vypomáhal rodičům v rodinném podniku
- 1906: jeden rok neplacené praxe v Pražském soudnictví
- 1907: jeden rok v Assicurazioni Generali (Italská pojišťovna)
- 1908-1922: Arbeiter-Unfall-Versicherungs-Anstalt für das Königsreich Böhmen in Prag (Dělnická úrazová pojišťovna v Praze)

Literatura

- Prostředek úniku před otcem ALE dokáže psát jen o něm!

„I do not have literary interests, I consist of literature, I am nothing else and cannot be anything else“.

Také obava z vlivu manželství.

Tvorba:

- zachytil prožívaný pocit osobní izolovanosti a odcizení úzkosti, strachu, méněcennosti a osamění – je považován za předchůdce existencialismu, má blízko i k expresionismu
- kompoziční volnost, víceznačnost
- děje odporují logice života, vytváří fantazijní svět, nerespektuje časovou posloupnost – absurdní próza, experimentální
- postavy bez bližší charakteristiky (chybí vnější vzhled, vnitřní popis, minulost, popis prostředí) – některé postavy nemají ani konkrétní jména (jen písmena)
- vychází ze zajímavých situačních zápletek, které ale nedospějí k žádnému řešení

- varuje před odlidštěnou byrokracií, člověk připustil zmechanizování svého života (stereotyp) – vzdal se všeho, co dělá člověka člověkem – pesimismus
- řeší problematiku blíže neurčené, neprokazatelné viny jedince před neznámým „zákonem – principem“ – nakonec je hrdina potrestán za vinu, které si není vědom
- Kafka kladl na sebe i na své dílo vysoké nároky – za jeho života proto vyšla jen desetina díla (něco zničil, další povídky a romány jsou nedokončené)
- původně chtěl, aby jeho díla byla spálena, ale Kafkův přítel Max Brod (spisovatel, autor životopisů) je vydal
- za Kafkova života jeho dílo známé jen okruhu přátel, ve 30. letech se šířila jeho sláva – vrchol po 2. světové válce

- po r. 1948 – jeho tvorbu zakázali komunisté vydávat (pesimistická, buržoazní literatura – nemá optimistické řešení)
- v 60. letech – volnější ovzduší – pokus o rehabilitaci autora
- po r. 1968 – označen za jednoho z duchovních inspirátorů „pražského jara“ v kultuře – jeho knihy se nesměly vydávat, neučilo se o něm
- 1989 – po pádu komunistického režimu se mohla jeho díla znovu vydávat

≠ Kafka

Proměna

... Když se Řehoř Samsa jednou ráno probudil z nepokojných snů, shledal, že se v posteli proměnil v jakýsi nestvůrný hmyz. Ležel na hřbetě tvrdém jako pancíř, a když trochu nadzvedl hlavu, uviděl své vyklenuté, hnědé břicho rozdělené obloukovými výztuhami, na jehož vrcholu se sotva ještě držela přikrývka a tak tak že úplně nesklouzla dolů. Jeho četné, vzhledem k ostatnímu objemu žalostně tenké nohy se mu bezmocně komíhaly před očima. ...

FRANZ KAFKA
DIE VERWANDLUNG

DER JÜNGSTE TAG * 22/23

KURT WOLFF VERLAG · LEIPZIG

1 9 1 6

Kafka jako doktor práv,
kolem 1906

Assicurazioni Generali

Arbeiter-Unfall-Versicherungs-Anstalt
für das Königsreich Böhmen in Prag
(Dělnická úrazová pojišťovna)

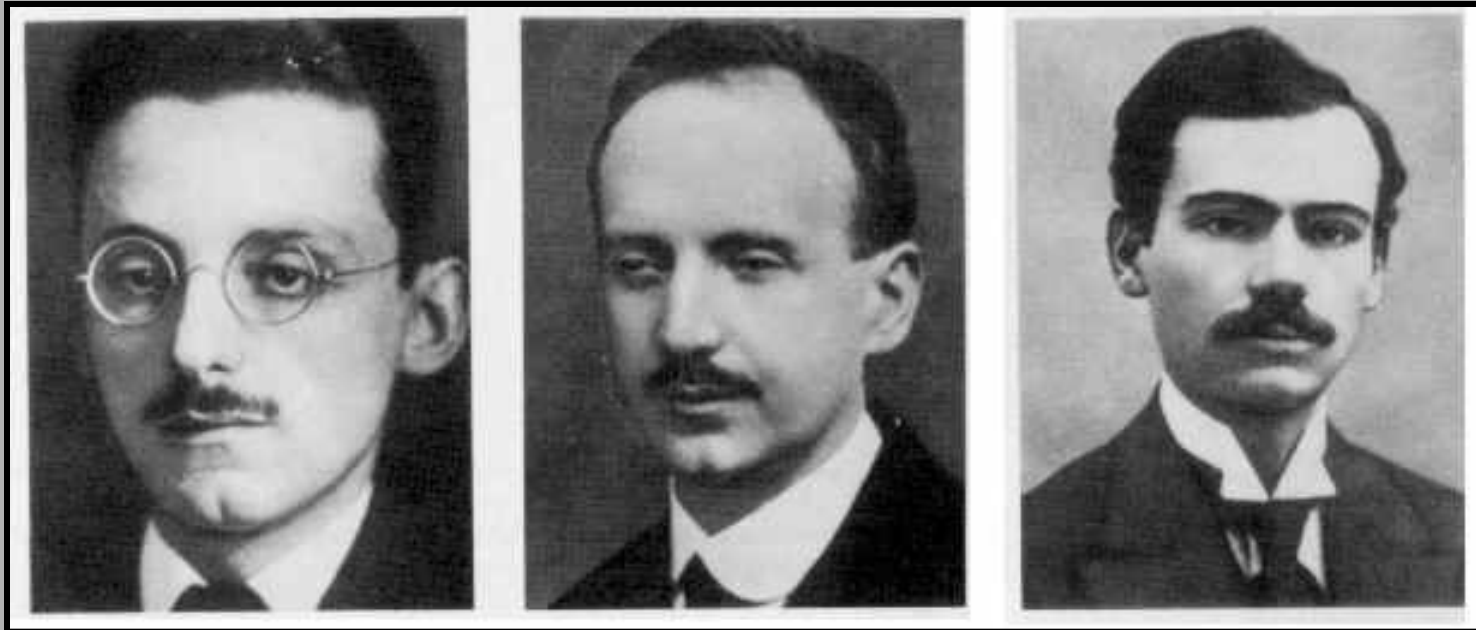
Přátelé

- Během studií se seznámil s:

Max Brod

Oskar Baum

Felix Weltsch

1884-1968

1883-1941

1884-1964

- Společně navštěvovali kavárny, divadla v Praze, diskutovali o politice, umění, a své literární tvorbě

FRANZ KAFKA
DIE VERWANDLUNG

DER JÜNGSTE TAG * 22/23

KURT WOLFF VERLAG · LEIPZIG

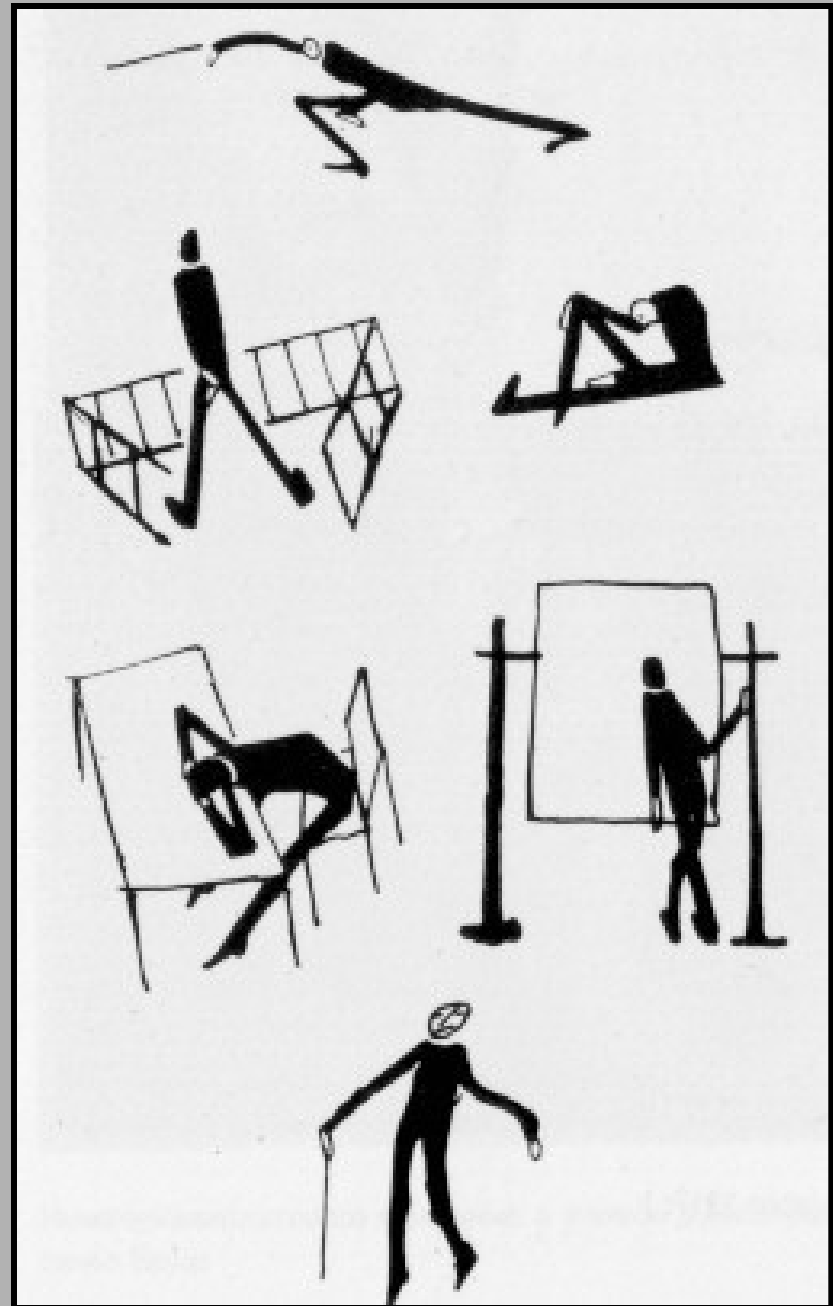
1 9 1 6

Diáře

Aber jeden Tag soll zumindest eine Zeile
gegen mich gerichtet werden wie man die
Fernrohre jetzt gegen den Kometen richtet. Und
Wenn ich dann einmal vor einem Satze erschrecken
würde hergebeugt vor einem Satze so wie ich
z. B. letztes Winternachten gewesen bin und wo
ich so weit war, dass ich mich nur noch gerade
lassen konnte und wo ich, wie üblich auf
der letzten Stufe meiner Leiter schien, die
aber ruhig auf dem Boden stand und an
der Wand. Aber was für ein Boden, was für
eine Wand! Und doch fiel jene Leiter nicht,
so drückten sie mein Frisje an den Boden,
so hoben sie meine Frisje an die Wand.

Malby v diáři

Kafkovo židovství

- Jeho otec byl jen nominálně praktikující žid
- Kafka byl více Němec jak v jazyce i chování než žid
- Kafka byl sympatetický k českým aspiracím a cílům
- Později studoval Hebrejštinu a zajímal se o Sionismus
- V Praze se také setkal s antisemitismem

Kafkův rodný dům

Café Continental

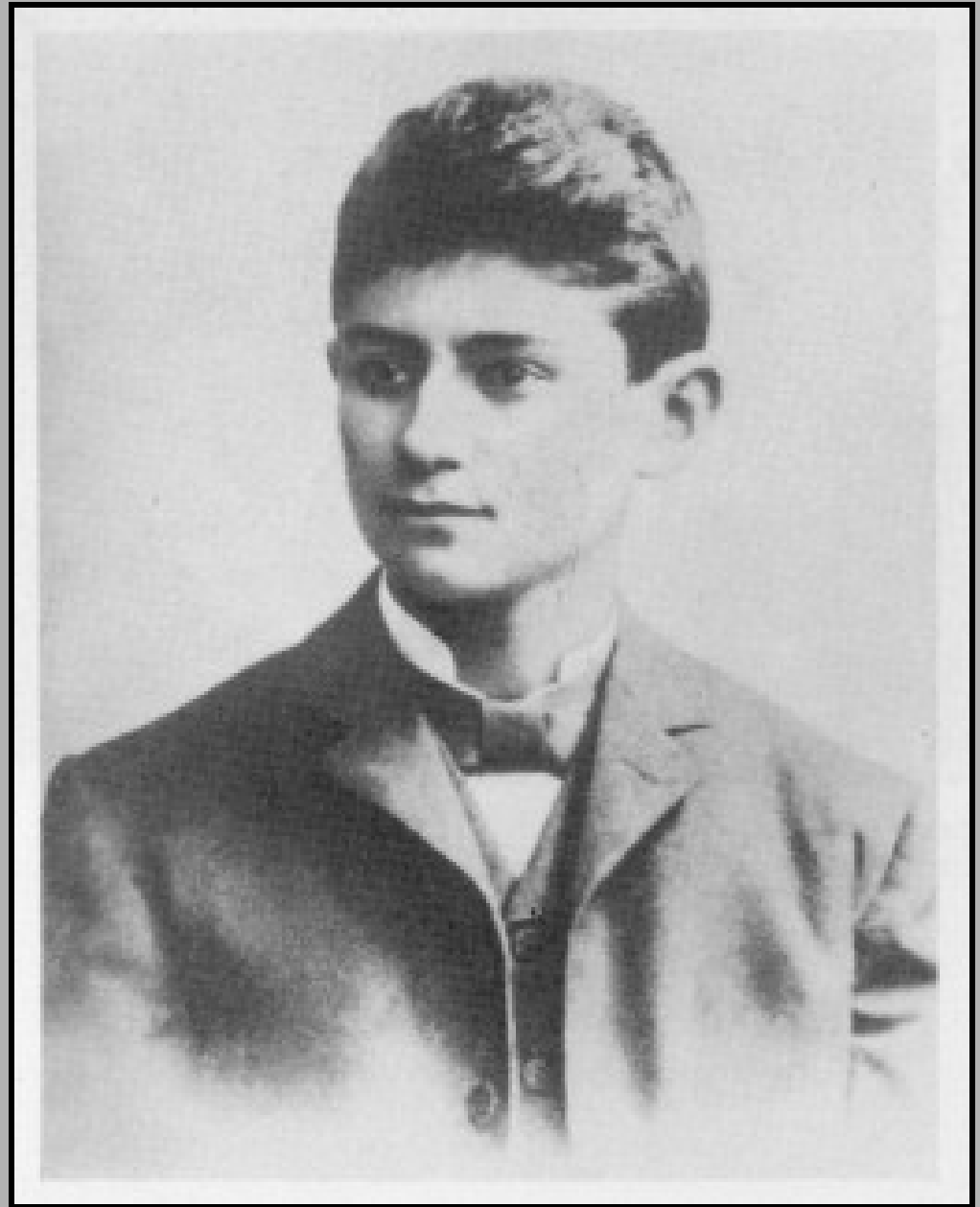

Praha 1897

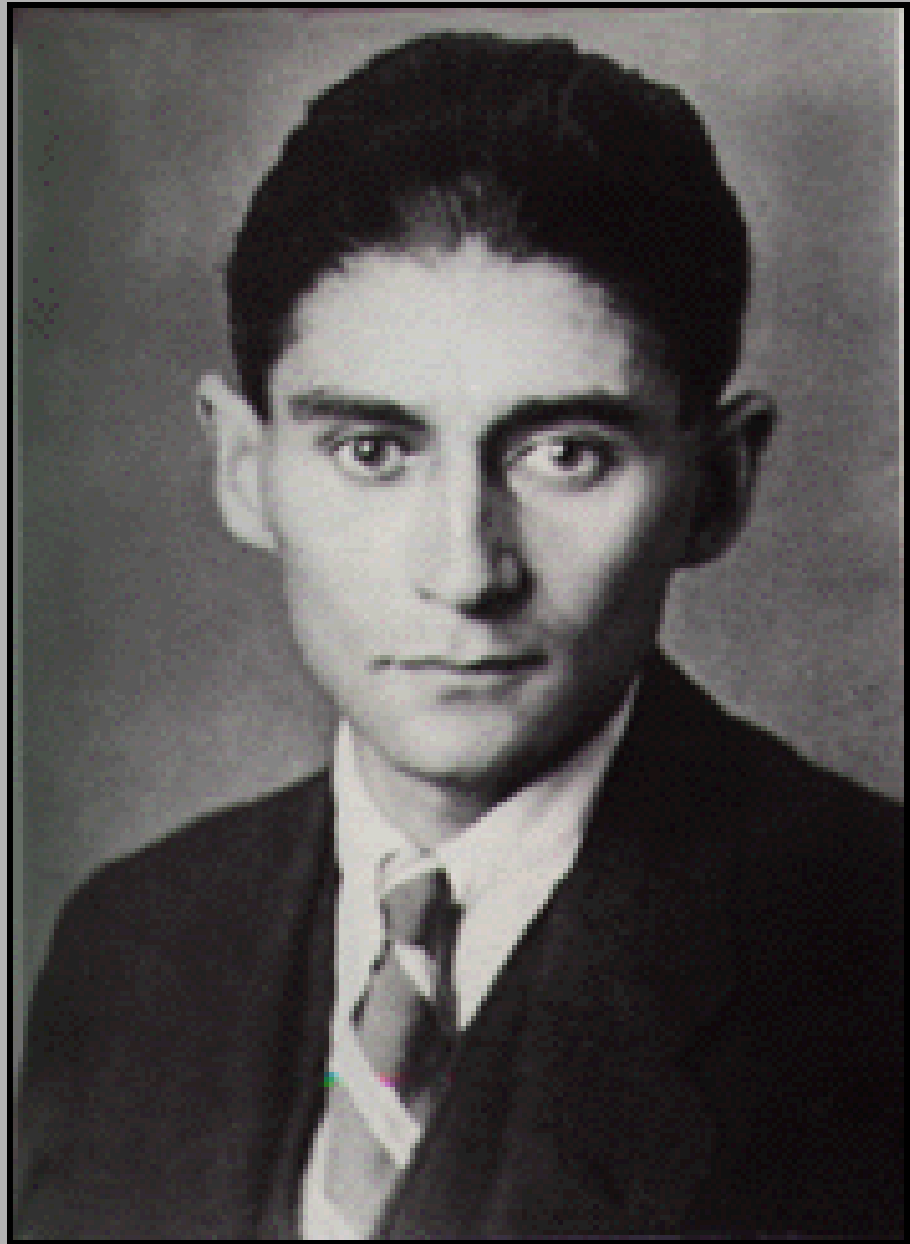
Kafka 1901

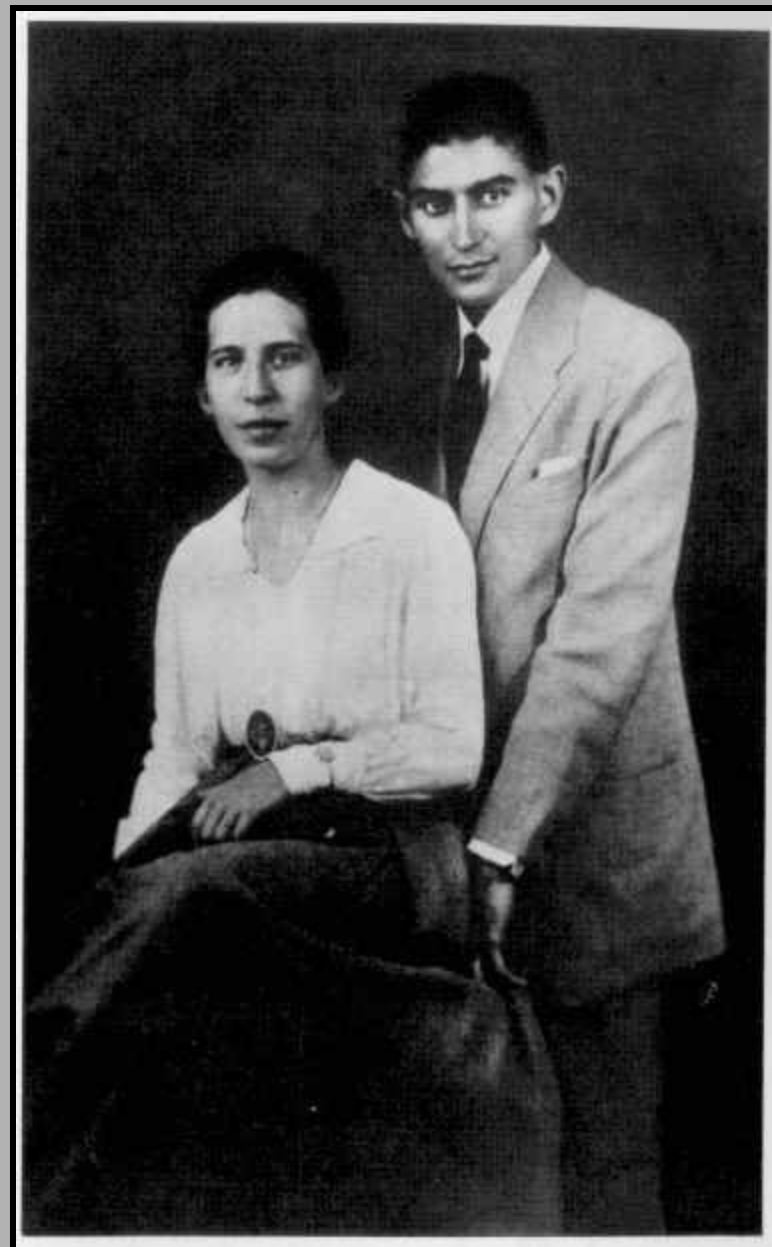
Kafka 1910

Kafka
1915

Kafka a Felice Bauer

Kafka 1922

1923-1924
Dora Dymant

Franz Kafka umírá poblíž Vídně, 1924

Kafkův Hrob, Židovský hřbitov, Praha

Zdroje

STACH, Reiner. *Kafka*. Praha: Argo, 2018. ISBN 978-80-257-2575-7.

HAWES, J. M. *Proč byste měli číst Kafku, než promarníte svůj život*. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-411-8.